

VZDAL SE SOBĚ – PŘIBLIŽ SE BOHU!

Základ kázání: Skutky 2:42-47

1. čtení: Izajáš 45:18-25

⁴² Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. ⁴³ Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. ⁴⁴ Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společně. ⁴⁵ Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. ⁴⁶ Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. ⁴⁷ Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.

Milí bratři, milé sestry,

my lidé se rádi vracíme k počátkům. A tuto potřebu pocítujeme především tehdy, když už máme za sebou kus životní cesty – a nejsme si jistí, zda ta naše cesta je správně nasměrovaná. Zda nepotřebujeme trošku upravit její směr.

Proto mnozí lidé hledají své předky. Touží se tím o sobě dozvědět víc. Jiným zase stačí prohlížet si rodinná alba, nebo nechat si vyprávět od nejstarších příbuzných o jejich mládí. Další lidé zase rádi navštěvují hrady a zámky, kde se dozvídají mnohé informace o své zemi, o těch, kteří zde žili dávno před nimi. Možná proto je spisovatel Vondruška nejprodávanějším českým autorem. A možná proto byl Alois Jirásek nejčtenějším autorem našich dědečků a babiček. Jejich knihy jsou o historii naší země. A my se k ní vracíme proto, abychom lépe porozuměli našemu vlastnímu životu.

A co se křesťanů týče: Ti se také hojně vracejí zpět časem. Vracejí se k lidem, kteří svým vztahem k Pánu Ježíši ovlivnili společnost, ve které žili. Katolíci ke svým světcům. Evangelíci k Martinu Lutherovi a Janu Kalvínovi. Evangelikálové k velkým kazatelům, jako byli například Wesley, Spurgeon, Moody. My, čeští evangelíci, zase k Husovi, k Chelčickému, k Jednotě bratrské, ke Komenskému... Proč? Proč nás to k nim táhne? Protože se toužíme inspirovat jejich životy, jejich příběhy, jejich myšlenkami, jejich následováním Krista. Doufáme, že ta jejich praxe bude obohacující a podnětná pro nás samotné.

A evangelista Lukáš – jako jediný ze všech biblických svědků – nám vypráví o samotných počátcích církve. O těch událostech, které se odehrály o Letnicích v Jeruzalémě – po vylití Ducha svatého na Ježíšovy učedníky. Lukáš nám dnes tedy nabízí něco naprosto jedinečného. Pohled na první církev. Na její život. Na její každodenní praxi. Lukáš nás vrací zpět k našim křesťanským kořenům. K našim duchovním předkům. Vypráví nám příběh o všedním životě prvních vyznavačů Pána Ježíše. K tomuto příběhu se církev vrací stále znovu. Právě z těchto biblických oddílů čerpali všichni velcí i malí reformátoři podněty pro svůj život a pro život jejich společenství. I nás chce dnes Boží slovo motivovat k tomu, abychom se vrátili na správnou cestu následování Krista, abychom se na cestě za Kristem neztráceli.

Bratři a sestry, při poslechu dnešního biblického textu nás může napadnout jednoduchá otázka: *Co je to církev?* Mohli bychom říct: *Církev je společenství lidí, kteří uvěřili Pánu Ježíši Kristu, jeho zástupné smrti na kříži a jeho vzkříšení. A pak se nechali – na základě své víry – pokřtít.* Ano, to je správná definice církve. Ale já se dnes pokusím ji formulovat přece jen trošku jinak. Takže ještě jednou: *Co je to církev? Církev je společenství lidí, kteří uvěřili v Pána Ježíše, kteří se stále víc vzdalují sami sobě a zároveň se přibližují Bohu, svým souvěrcům a svému okolí.*

Bratři a sestry, začněme od začátku: Apoštol Petr káže evangelium židům, kteří v té době (o svátcích stánků) pobývali v Jeruzalémě. A své kázání končí zvoláním:

- ³⁶ *At' tedy všechen Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, učinil Bůh Pánem a Mesiášem."*

A protože Duch svatý byl při díle, Petrova slova mluvila do duše těch lidí. Jako ostrý meč jim to kázání proklálo srdce - skrz naskrz. Duch svatý je usvědčil, ranil, pokořil. Duch svatý je zároveň probudil, uzdravil, pozvedl. Lukáš vypráví:

- ³⁷ *Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: "Co máme dělat, bratři?"*

To je skvělá otázka! *Co máme dělat?* To je úplně jiná věta, než které se honí hlavou nám – při kázání nebo po kázání. Například: *A jak jsi na to přišel, bratře faráři? Nezamotal ses do toho trochu? Nebo: To jsi jako myslel vážně? Já vím, že to Bible říká, ale to přeháníš. Nebo: Kdy už skončíš? Usnul jsem? Všiml si toho někdo, že jsem zadřímával? Podíváš se na mě někdy, faráři?*

Či naopak: *Mohl by ses dívat taky někdy na někoho jiného než na mě?* A ještě: *Snad si z toho kázání můj soused něco vzal. Snad tamta sestra pochopila, že mluví o ní.* Bratři a sestry, i já jsem v životě vyslechl spoustu kázání. A proto dobře vím, co se lidem honí hlavou při jejich poslechu.

Ale když Duch svatý je při díle, pak se – zasažení v srdci evangeliem – ptáme úplně stejně: *A co mám dělat? Jak na to, co jsem právě slyšel, mám zareagovat?* Ti první posluchači apoštola Petra uvěřili, že to, co jim Petr říká, je pravda. Že ta radostná (ale i usvědčující) zvěst o Pánu Ježíši je pravdivá. Kdyby jeho slovům nevěřili, pak by se jistě kazatele neptali, co mají dělat. A ještě jedna poznámka: Oni tušili, že na to evangelium musí nějak konkrétně a prakticky odpovědět. A že slova stačit nebudou. Že bude třeba změnit život. A přesně k tomu je Petr vede. Ke změně života! Apoštol jim odpověděl:

- ³⁸ ***"Obrat'te se a každý z vás at' přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. ³⁹ Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh."*** ⁴⁰ ***A ještě mnoha jinými slovy je Petr zapřísahal a napomínal: "Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!"***

Takže: *Obrat'te se!* Tuto výzvu slyšíme z kazatelny poměrně často... Zvlášt' v adventním období. A přesto myslím, že nám často uniká, co vlastně tato biblická výzva znamená. K čemu nás vede. Víme, že se týká vyznání hříchů. Že obrácený člověk je ten, kdo Bohu vyznal svůj hřích a svou víru v Pána Ježíše. Že obrácený člověk je ten, kdo začal žít s Kristem a pro Krista. Ale to je pořád velmi obecné. Co nám vlastně o obrácení těch prvních křesťanů dnes vypráví Lukáš sám?

Podle Lukáše je obrácený člověk ten, kdo odstupuje od sebe sama. Ten, kdo dokáže udělat krok od sebe samého. vzdalovat se sám sobě. Utíkat od sebe. Obrácený člověk se najednou přestává zabírat tolik sebou samým, jako to činil doposud. Nedává už přednost sobě samotnému. Už to není on sám, kdo stojí na tom pomyslném vrcholu životních hodnot. Nežije jen pro sebe. Nezáleží mu tolik na sobě samém. Nezáleží mu na tom, aby se on měl co nejlépe. Obrácený člověk nepřemýšlí jen o sobě, nemluví jen o sobě, nejedná jen ve svůj vlastní prospěch. Duch svatý totiž jeho sobectví uštědřil smrtelnou ránu. Sobectví postupně odumírá v člověku, který se vyznal ze svých hříchů a přimkl se ke Kristu. Už žádné: *Já, Já, Já... jenom Já.* To je sice nedávná, nicméně mrtvá minulost!

Dobře, obrácený člověk je tedy ten, kterému Bůh dal sílu odstoupit od sebe sama. vzdálit se sobě samému. Utéct od sebe. Ale kam? Kam odchází obrácený člověk? Ke komu směřuje? Na koho se obrací? Ke komu se přiblíží, když se vzdaluje sám sobě? Samozřejmě k Bohu! Bůh je ten první, ke komu se obrácený člověk přiblížil. Ale zároveň také svým souvěrcům. Přibližuje se bratrům a sestrám, které právě získal. Svě pravé duchovní rodině, s kterou sdílí stejnou víru v Ježíše Krista, stejnou lásku ke Kristu a stejnou naději v Kristu ukotvenou. Jim se začíná přibližovat. A do třetice: Najednou je blíž i těm, kteří k církvi nepatří. Kterí se zatím s jeho vírou neztotožňují a nevyznávají stejného Pána. I jim je stále víc nablízku!

Ano, tito první křesťané samozřejmě vyznali své hříchy. A nechali se pokřtít ve jméno Pána Ježíše Krista. To Lukáš výslovně zmiňuje:

- ⁴¹ ***Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí.***

Ale nás nyní bude hlavně zajímat, jakým způsobem Lukáš popisuje jejich obrácený život. Jak se zcela konkrétně první křesťané vzdalovali sami sobě a přibližovali se Bohu a svým bližním. Jakým způsobem se tento jejich zvrát v životě nadále projevoval.

Tito lidé se tedy odvrátili od sebe a přiblížili se k Bohu. Respektive: Bůh si je přitáhl k sobě na základě lásky svého Syna Ježíše. Tak je to asi správnější. Vždyť na konci dnešního oddílu Lukáš výslovně říká:

- ***A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.***

To Pán Ježíš k těm svým 120 učedníkům přidal první velikou sklizeň lidí. A pak přidával další a další... A oni den ze dne dělali malé krůčky k Pánu Ježíši. Přibližovali se jemu a vzdalovali se sami sobě. Jak to první křesťané dělali?

A) Takže za prvé: Vytrvale poslouchali učení apoštolů. (v. 42) Toužili se víc dozvědět o Bohu, kterého si mysleli, že znají, ale vlastně neznali. Najednou se dozvěděli, že Ježíš – ten ukřižovaný! – byl Bohem poslaný do tohoto světa, aby je zachránil, aby je vysvobodil z hříchu. Že právě toho ukřižovaného Ježíše Bůh vzkřísil a ustanovil Mesiášem a Pánem. To jsou převratné myšlenky! Vždyť do té doby tito židé jistě slyšeli o Mesiáši, že jednou přijde. Ale jinak: Že přijde v moci a ve slávě. A vysvobodí je z politického a sociálního útlu. A najednou: Trpící Mesiáš! Všechno je jinak! Bůh je plný překvapení! A tak se o tomto Mesiáši chtějí dozvědět více. A to trvá. To chce čas. To vyžaduje úsilí. To chce trpělivost a pokoru. To chce odstoupit od sebe sama. Vždyť každý, kdo se něco učí, musí vynaložit své síly a investovat svůj čas. Nemůže dělat všechno, co by zrovna chtěl. Musí zapřít sám sebe, protože studium je náročná věc!

Bratři a sestry, o prvních křesťanech se v samotném úvodu dozvídáme, že se učili. Že se nechali vyučovat apoštoly. Že poslouchali jejich vyučování o Pánu Ježíši. O jeho životě. O starozákonních proroctvích, která příchod Krista ohlašují. Apoštolové je učili novému pohledu na Písmo. A také vlastním zkušenostem s Kristem. A tito první věřící jim jistě kladli mnoho otázek, diskutovali s nimi. A to všechno vytrvale, s nadšením, zaníceně, odhodlaně a vášnivě.

Kéž bychom my dokázali odstoupit od našich časných potřeb, žádostí, cílů a záměrů – a věnovali se více studiu Písma a vzájemnému sdílení života s Kristem. Ale věřím, že Duch svatý v nás dokáže vzbudit tuto touhu: Učit se o Kristu, učit se Pána Ježíše následovat. Když ji dokázal vzbudit u prvních věřících, proč by to neučinil s námi? Tak to slyšíme z listu Koloským:

- ¹⁶ *Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství: se vši moudrostí se navzájem učte a napomínejte.* (Ko 3:16)

B) Za druhé: První křesťané se modlili. (v. 42) Tento bod snad není překvapením. Modlitba... Řeknete: Kdo se nemodlí? Všichni se modlí! I ateista se modlí, když mu jde o život. I nevěřící člověk dokáže občas pronést děkovnou modlitbu. Ale tito křesťané – nezapomeňme na to! – se modlili vytrvale. Odhodlaně. Oddaně. To je jiný typ modlitby, než jak se my někdy modlíme: Chvilku před spaním nebo před jídlem. Oni modlitbě zasvětili svůj život. Rozhovoru s živým Bohem, který byl v Duchu svatém s nimi.

Prosili jej jistě za lidi kolem nich i jeden za druhého. Prosili a děkovali Bohu za jeho požehnání, za apoštoly, za nově pokřtěné, za šíření evangelia, za jídlo a každodenní potřeby. Naučili se jistě modlitbu Pána Ježíše: *Otče náš*. A tu společně odříkávali.

Bratři a sestry, je veliký rozdíl, když se někdo pomodlí, nebo když se modlí. *Pomodlil jsem se dnes?* Ano, pomodlil. Ale: *Modlil jsem se dnes?* Ne, já jsem se dnes totiž jen pomodlil. Skutečná modlitba – to není jen pár slov před obědem. Modlitba: To je skutečný vztah a rozhovor s Bohem.

Je to stejné, jako když se sám sebe zeptám: *Promluvil jsem dnes na ženu?* Ano, promluvil. *A mluvil jsem s ní dnes?* *Povídal jsem si s ní?* Ne, já jsem s ní dnes prohodil jen pár slov. Pozdravil jsem ji, to ano. Řekl jsem jí pár vět ze slušnosti. A pak jsem se zavřel u televize. Něco mi říkala, ale už si nevzpomenu, o co šlo. Asi jsem ji úplně nevnímал. To ale není rozhovor mezi dvěma lidmi! Rozhovor zahrnuje i soustředěné naslouchání druhému! Skutečný rozhovor vyžaduje náš čas a naše síly. A hlavně naši duchapřítomnost, jak se říká. A zase: Abychom se odhodlaně modlili, abychom oddaně hovořili s Bohem – kvůli tomu musíme poodejít od nás samotných. Utéct před našimi potřebami a touhami. Vždyť každý z nás může z fleku vyjmenovat tisíc „důležitějších“ věcí, které má na práci – namísto modlitby. Proto nás třeba apoštol Pavel povzbuzuje:

- ¹⁸ *V každý čas se v Duchu svatém modlete a proste, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry i za mne.* (Ef 6:18)

C) Dále slyšíme, že prvních křesťanů se zmocňovala bázeň z Boha. (v. 43) Proč? Protože skrze apoštoly se děly divy, zázraky a znamení. Muselo to být velmi zvláštní období plné neobvyklých událostí. My o některých slyšíme dál z knihy Skutků. Ale Lukáš – zdá se – není hledačem neobvyklých úkazů. Nehoní se za mimořádnými příběhy. Není chtivý senzací. On popisuje jen některé zázraky apoštolů. A vlastně velmi málo. Ovšem zde tvrdí, že apoštolové učinili mnoho mimořádných činů.

Lukášovi v tom přitakává i list Židům:

- *První je zvěstoval sám Pán, a ti, kdo uslyšeli, dosvědčili toto spasení i nám; ⁴ Bůh potvrdil jejich svědectví znameními, divy i rozličnými projevy své moci a rozdělením Ducha svatého podle své vůle.* (Žd 2:3-4)

A křesťanů se zmocňovala bázeň. Svatá bázeň z Boha, který byl při díle. Oni totiž věděli, že to Bůh jedná s nimi a s lidmi kolem nich. Že se nacházejí v přítomnosti živého Boha.

Ti křesťané zkrátka měli Bohem otevřené oči pro Boží zázraky. Protože ti, kteří nemají otevřené oči pro Boží divy, také žádné divy nevidí. Boží zázraky vidí jen ti, kteří nejsou zahleděni do sebe, kteří nehledí jen na své problémy, na své potřeby, na své starosti a bolesti. Boha v akci vidí jen ti, kteří odhlédnou od vlastních věcí – a zahledí se na věci Boží. A pak se jich zmocní bázeň z toho, jak Bůh jedná.

Bratři a sestry, živý Bůh jedná i dnes! A my musíme odhlédnout od nás samotných a chtít vidět, že Bůh je při díle. A to není jednoduché... Někdy to trvá. Ale zázraky se dějí. Bůh je koná. A právě nás si povolal k tomu, abychom je viděli a měli z nich bázeň před Bohem a svatou husinu po těle.

D) Za čtvrté: Každého dne pobývali svorně v chrámu. (v. 46) V jeruzalémském chrámu. Tam, kde jako židé – před obrácením ke Kristu – přinášeli oběti Bohu. No, oběti už nyní nepřinášejí. Alespoň o nich nic neslyšíme. Apoštolové jim zřejmě velmi rychle vysvětlili, že žádnou oběť už není třeba přinášet. Vždyť Kristus se za každého z nich jednou provždy obětoval na kříži. Přinesl tak obrovskou a tak dokonalou oběť za jejich hříchy, že každá zvířecí či jiná oběť v chrámě je napříště naprosto zbytečná. Co, zbytečná... Každá další oběť v chrámě je přímo urážkou laskavého Boha, který nás skrze Kristovu oběť jednou provždy omilostnil! Nejlépe to vystihuje autor listu Židům:

- ¹² *A nevešel do svatyně s krví kozlů a telat, ale jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupení.* ¹³ *Jestliže již pokropení krví kozlů a býků a popel z jalovice posvěcuje posvrtné a zevně je očišťuje,* ¹⁴ *čím více krev Kristova očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu! Vždyť on přinesl sebe sama jako neposvrtnou oběť Bohu mocí Ducha, který nepomíjí.* (Žd 9:12-14)

Ne, tito křesťané nepřicházeli do jeruzalémského chrámu obětovat. Ale scházeli se – opět oddaně, odhodlaně a s nadšením – v chrámu, aby tam společně Boha chválili, aby mu děkovali, aby mu zpívali. Oni Hospodinu neobětovali zvířecí oběti. Ale obětovali mu sami sebe. Přinášeli mu oběť díky a chval. Místo aby se věnovali svým vlastním pracovním povinnostem do roztrhání těla, místo aby se věnovali vlastním koníčkům, zálibám a kratochvílím – přicházeli do chrámu a s nadšením odevzdávali sami sebe Bohu.

Jak říká Pavel:

- *Vybízím vás, bratří, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba.* (Ř 12:1)

Proč chodili první křesťané do jeruzalémského chrámu? Protože to pro ně bylo nejpřirozenější místo k setkávání. A protože se tam všichni vešli. To stejné platí pro nás: Scházíme se v našem javornickém kostele, protože to je pro nás nejpřirozenější místo k setkávání. A zároveň se zde všichni vejdeme. Proč bychom se tedy měli scházet jinde? Jsme na tento zvyklí a jsme zde rádi – i když někteří říkají, že ten kostel je starý, nevzhledný a odpuzuje mladé lidi. Někde se scházet musíme. Tak proč ne zrovna zde?

Za zmínku však ještě stojí, že ti první křesťané se scházeli v chrámě *každý den*. Každý Boží den! Nikdo jim to nenařídil. Nikdo jim to nepřikázal. Nikdo je k tomu nenutil. Oni zkrátka měli vnitřní potřebu: Být spolu před Boží tváří každý den.

E) A v neposlední řadě Lukáš výslovně zmiňuje chválu. První křesťané se vyznačovali tím, že **chválili Boha**. (v. 47) Chválili svého Stvořitele v chrámu. Chválili svého Spasitele po domech, kde se scházeli. Bratři a sestry, chvála Boha: To je další zásadní projev toho, že někdo je obrácený. Chválí Boha jen ti, kteří odstupují od sebe a přibližují se Bohu. Ten, kdo je zakuklený sám v sobě, řeší jen sebe samého, přemýšlí jen nad svým životem – ten se k chvále Boha jen těžko dokope. A když se přece jen donutí Boha chválit, pak to stejně dělá jen „na sílu“, jak se říká. Strojeně. Hraje to na sebe a na své okolí. Známe dobře ten pocit, kdy chválíme Boha upřímně, se srdcem na dlaní – a kdy to nejde. Apoštol Pavel nás vybízí:

- *Chvalte Hospodina všichni národové a vzdej mu chválu lid všech zemí.* (Ř 15:11)
- ¹⁸ *A neopíjejte se vínem, což je prostopášnost,* ¹⁹ *ale plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalo zpěvy a duchovní písně. Zpívejte Pánu, chvalte ho z celého srdce* ²⁰ *a vždycky za všechno vzdávejte díky Bohu a Otci ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.* (Ef 5:18-20)

Bratři a sestry, chválí Boha jen ten, kdo Boha zná. Nebo jinak: Chválí Boha jen ten, komu se Bůh dal poznat. Nikdo jiný. Dal se ti Bůh poznat? A přesto máš pocit, že Boha málo chválíš? Čím to je? Tím, že prožíváš těžké životní chvíle? Nemyslím si! Je to tím, že málo Boha znáš. Čím víc ho budeme znát, tím ochotněji a upřímněji ho budeme chválit – dokonce i uprostřed těch nejtěžších okamžiků života.

Bratři a sestry, dnes jsme prošli první skupinu projevů obrácení. Ti první křesťané se z Boží milosti vzdalovali sami sobě a zároveň se přibližovali Bohu. Příště se budeme zabývat tou druhou skupinou projevů obrácení. Budeme pozorovat, jak se první křesťané přibližovali jeden druhému a také svému okolí.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jsi náš Spasitel. Ty jsi zachránil nás, ty jsi zachránil i ty naše úplně nejstarší duchovní předky, o jejichž životě jsme dnes rozjímali. Ty jsi také tou poslední mírou našeho duchovního života. Ne druzí lidé, ale ty sám. Vždyť ty jsi žil svůj pozemský život v nejbližší blízkosti svého nebeského Otce. Nezabýval ses sebou samým, ale byl jsi s Bohem – pro naši spásu. Tys - už jako malý chlapec - rozmlouval s učiteli zákona v domě tvého Otce. Ty jsi učil apoštoly o Bohu. Z tvých činů a slov tví učedníci měli svatou husinu po těle. Ty ses pravidelně a oddaně modlil, tys velebil svého Otce – nejen slovy, ale každým svým činem. Tys žil život oddaný Bohu – až do hořkého konce. Tím jsi nás zachránil. A také jsi nám tím ukázal, jak máme žít my, které sis k sobě přitáhl. A tak nás v tom posiluj svým Duchem – abychom se vzdalovali sami sobě a žili tobě stále blíž. Amen.*